

“Tesettür” ve “Başörtüsü”; ikisi de Kur'an kaynaklı olmakla beraber, yanlışlıkla ve bilgi noksanlığıyla aynı şeyler sanılmasına rağmen, aslında farklı kavramlardır. Anlamları da amaçları da ayırıcıdır. Pek çok yanlış tavır ve takıntı, bunların aynı sanılmasından dolayıdır. Çünkü:

a) Tesettür genel, başörtüsü ise özeldir.

b) Tesettür fitri ve ahlaki, başörtüsü ise içtimai bir emirdir.

c) Tesettür;

1- Karşı cinslerin zinaya yol açan şehvet tahrikini ve namus-iffet tahribini önlemek

2- Soğuk, sıcak, güneş, rüzgâr gibi iklim ve mevsimlerin tabii tesirlerden vücudu esirgemek

3- İnsanlık psikolojisine yakışan ve Allah'ın nimetini hatırlatan bir ziynetle süslenmek gibi hikmetleri taşıdığı halde,

d) Başörtüsü ise;

1- Mümin ve müstakim (istikametli) bilinmek

2- Bununla, muhtemel sarkıntılık ve sataşmalardan korunup rahatsız edilmemek

3- Böylece Müslüman kadınların toplum ortamına; bilimsel, kültürel, siyasi ve ekonomik hayata; daha emin ve etkin biçimde katılımlarına kolaylık getirmek üzere emredilen bir sosyal statü niteliğindedir.

Elbette “Tesettür” de, “Başörtüsü” de Kur'an'ın emridir. Ancak bu iki emrin değeri ve derecesi aynı değildir. Örneğin: *“Sakın birbirinizin gıybetini etmeyin. Ölü kardeşinizin etini yemek çirkinliğini işlemeyin”* (Hücurat:12)

anlamındaki emri de Kur'an ayetidir.

“Haksız yere bir insanı öldürmeyin. Böylece bütün insanları öldürmüş gibi büyük bir günaha girmeyin”

(Maide:32) anlamındaki emri de Kur'an'ın ayetidir. Ama bu ikisinin önemi ve önceliği asla bir gösterilemeyecektir. Zaten

gıybet

ve

cinayet

için verilen hukuki ve uhrevi cezalar bile, bunların değer ve derece farkını gözler önüne sermektedir.

Allah'ın bir hikmet ve fazilet emri, inancımızın tezahür eden simgesi ve İslam'ın edep ve izzet göstergesi olan Başörtüsüne düşmanlık yapmak ve başörtülülere dışlamak ne denli kasıtlı, haksız ve dayanaksız ise; başörtüsünü sanki imanın esas ve İslam'ın şartı gibi sunmak ve çeşitli gerekçelerle başını örtmeyenleri *“İslam dışı, din karşıtı ve kötü ahlaklı”* sanmak da, o denli yanlış ve yakışsızdır.

Bizzat Atatürk tarafından Türkçe tefsir ve tercümesi yaptırılan ve elbette içindeki hükümlere samimiyetle inanılan büyük İslam Alimi Elmalı Hamdi Yazır'ın, Kahraman Yusufoglu tarafından sadeleştirilen “Kur'an'ı Kerim'in Türkçe Meali”ndeki: *“Mümin erkeklere de Mü'min kadınlara da söyle; gözlerini harama bakmaktan sakınsınlar ve ırzlarını (iffet ve namuslarını) korusunlar. (Mecburen) Görünen kısımları müstesna olmak üzere, ziynetlerini(n takıldığı gerdan gibi yerlerini) teşhir edip açık bırakmasınlar. Başörtülerini de yakalarının üzerlerine kadar indirip kapatsınlar”*[1]

kaydına ve uyarısına rağmen hala tesettürü ve başörtüsünü Atatürkçülüğe aykırı görenlerin bu tutarsız tavrı da tam bir çifte standarttır ve Kemalizm istismarıdır.

İslami şuur, sırasıyla şu basamaklardan geçerek oluşmakta ve olgunlaşmaktadır. “7 İ” Formülü olarak hatırdta tutabileceğimiz bu aşamalar şunlardır:

1- “Tağut”u inkar; Emperyalizmi ve Siyonizm’i reddedip dik durma.

“Kim tağut'u red ve inkâr edip, Allah'a iman ederse, o sapasağlam bir kulpa yapımıştır.”[2] ayeti, Allah'a imandan önce tağutu inkar etmekte gerektiğini şart koşmaktadır. Çünkü Allah bir göğüste iki kalp yaratmamıştır. Tağut’la Mabud'un sevgisi aynı gönülde birlikte barınamayacaktır. **Tağut:** İnsani ve İslami olmayan, haksızlık ve ahlaksızlık temeline dayanan, bütün şeytani sistemlerin ve despot şahsiyetlerin ortak adıdır. Bugün Siyonist ve emperyalist güçlere teslimiyet ve hizmet gösterenler, imanının bu temel basamağına bile ulaşmamışlardır.

2- Zalime ve Zulme itiraz: Saldırı ve sömürü düzenine tavır koyma, Yahudi ve Hıristiyanları veli (yönetici, yönlendirici) tanımama.

“Ey iman edenler sakın Yahudi ve Hıristiyanları evliya (veliler, dostlar) edinmeyin; (çünkü) onlar (sizin değil) birbirlerinin dostlarıdır. Sizden her kim, onları dost edinirse, kuşkusuz (biliniz ki) o da onlardandır. (ve böyleleri aslında zalim ve hain insanlardır) Şüphesiz Allah, zalimler topluluğuna hidayet buyurmayacaktır”[3] ayeti bu gerçeği anlatmaktadır.

3- Mümine ve mazluma itimat ve itibar: Müslümanların ve mağdur insanların yanında olma.

“Allah'a ve ahiret gününe (gerçekten) inanan hiçbir (kişi ve) topluluk bulamazsın ki; Allah'a ve Elçisine başkaldıran (İslam'a savaş açıp yok etmeye çalışan) kimseler (ve ülkelerle) meveddet (sevgi ve dostluk ilişkisi) kurmuş olsunlar. (Bu asla mümkün değildir) İsterse (İslam'la savaşan ve mazlumlara saldıranlar) kendilerinin öz babaları, isterse çocukları, isterse kardeşleri, isterse aşiret ve akrabaları, (soydaşları, parti ve tarikat arkadaşları) olsun; (yine de, İslam'a ve insan haklarına sataşanlara) muhabbet ve destek içinde olmazlar. Bu sadık Müslümanlar, öyle kimselerdir ki; Allah kalplerine (gerçek) imanı yazmış (İslamiyet ve Ahiret aşkı bunların gönüllerinde kök salmış) ve onları (dünyada) kendi katından (özel) bir ruhla (manevi huzur ve şuurla) destekleyip

(güçlü kılmış)tır. (Ahirette ise) onları, altlarından ırmaklar akan cennetlere sokacak ve orada ebedi kalacaklardır. Allah onlardan razıdır ve onlar da Allah'tan razı olmuşlardır. "İşte bunlar Allah'ın hizbi (partisi ve taraftarı)dir. Dikkat edin ve iyi bilin ki: Allah'ın fırkası olanlar, felaha (ve fetih başarısına) ulaşanların ta kendileridir"[4] ayeti bu hakikati vurgulamaktadır.

4- İslam ahlakına ve Kur'an ahkâmına ittiba: Haksız ve ahlsız kanun ve kurumlara karşı çıkma:

"(Ey Resulüm) Sana indirilen (Kur'an'a) ve senden önce gönderilen (Kitaplara), hakikaten inandıklarını öne süren (sahtekar münafıkları) görmez misin? Bunlar, (Hak ve adalet ölçüleriyle değil) tağutun önünde (sömürme ve sindirme düzenleriyle) muhakeme olunmak (şeytan fikirli Yahudi ve Hıristiyanların hükmü altında yaşamak) istemektedirler?! Oysa (Mümin ve Müslüman sayılmak için) onu (tağutu ve süper güç putunu) red ve inkâr etmekle emrolunmuşlardır"[5] ayeti bu durumu ve münafıkların tutumunu açığa vurmaktadır.

5- Hak ve Adaletin Hâkimiyeti ve insanlığın selameti için cihat; dünyalık rahatına ve menfaatine tapınmaktan istiğna: Barış ve bereket düzeninin kurulması, mazlumların esaret ve sefaletten kurtulması için çalışma.

"Size ne oluyor (ve nasıl bir vicdan taşıyorsunuz) ki: Rabbimiz, ehli (ve idarecileri) zalim olan bu ülkeden (ve bu barbar düzenden) bizi çıkarıp kurtar; bize katından bir veli (koruyup kollayacak yöneticiler) gönder, bize kendi lütfundan bir yardımcı yolla" diye (yalvaran) çaresiz ve sahipsiz erkekler, kadınlar ve çocuklardan (oluşan) zavallı ve zayıf insanlar için, çalışıp çırpınmıyor (ve zalimlerle) çarpışmıyorsunuz? (Oysa gerçekten iman edenler Allah yolunda (ve mazlumlar uğrunda) çarpışıp çırpınır; inkar edenler ise, tağut yolunda (zalim güçlerin ve dünyevi heveslerin doğrultusunda) çarpışıp çırpınır. O halde (gerçekten inanmış iseniz haydi) şeytanın dostlarıyla (olan işgalci ve zulmedici odaklar) savaşın (ve asla korkmayın ve umutsuzluğa kapılmayın) Hiç şüphesiz şeytanın (ve şer mihrakların) hileli düzenleri pek zayıftır"[6] ayetleri, bize bu insani ve imani sorumluluklarımızı hatırlatmakta; zalimlerin ve tağuti düzenlerin davulunu çalanların, görünüşte Müslüman ve muttaki geçinseler de, gerçekte gizli inkâr içinde olduklarına işaret buyurmaktadır.

6- Nehiylerden ictinab: Allah'ın, haram kıldığı evrensel ve doğal kanunların yasakladığı kötülüklerden sakınma

İslam Dininde ve Kur'an'ın ahlak eğitiminde; haram yemek, haksızlık ve hırsızlık yapmak, yalan söylemek, iftiraya yeltenmek, kul hakkını gözetmemek, içki içmek, zina ve fuhuş işlemek, ülkesine devletine ve milletine sırt çevirmek, korkuyla veya çıkar umuduyla gerçekleri gizlemek gibi günah ve kötülüklerden vazgeçmek; ibadetlerden ve hayır hizmetlerinden önemli ve öncelikli sayılmıştır. Zaten Kur'an'da yüzlerce ayette övülen ve öğütlenen “takva” kavramı, gizli açık her türlü kötülüklerden sakınmak ve Allah'tan korkup kurallarına saygı duymak anlamındadır.

7- Emirlere ittiba ve itaat:

Kur'an'ın huzur ve mutluluk kaynağı emirlerine ve vicdanın sesine uyararak; ibadet, istikamet ve iyi niyet üzerinde bulunmak; yaratılışımızın amacı, manevi hastalıklarımızın ilacı, ruhumuzun gıdası ve bizleri Mevla'mıza ve maksadımıza ulaştırma aracıdır. İşte İslam'da örtünmek de, bu yedinci sınıf içindeki yüzlerce ilahi emirlerden birisidir ve elbette geçerli mazeret ve mecburiyetler dışında, yerine getirilmesi gerekir. Ancak, bizim dinimizde, hizmet ve ibadetlerin önem ve öncelik sırasını gözetmek oldukça önemlidir.

Herkesin hatırlayacağı ve anlayacağı bir şekilde söyleyelim:

Elbette örtünme Kur'an'ın emridir, fitratın ve tabii hayatın gereğidir. Ama genel örtünme içinde başörtüsü özeldir. Sosyal bir statü ve izzet simgesidir ve müminlerin edep ve erdem tercihidir. Allah'ın emri ve gerekli olduğuna inandığı halde mazeretsiz olarak veya şahsi kanaat ve içtihadıyla öyle uygun bulmak dışında başını açarak dolaşmak vebaldır ve vicdani bir sıkıntı ve laubalilik getirecektir. Ama başörtüsü; imanın altı esası içinde gösterilmemiştir; İslam'ın beş şartından değildir. Peygamber Efendimizin hadiste haber verdiği günahı kebir (yedi büyük günah) arasında zikredilmemiştir. Peki, buna rağmen başı açık gezenlere kötü gözle bakmak, *“namazları, oruçları, hayırları da makbul değil”* iddiasında bulunmak, onları aşağılamaya ve dışlamaya kalkışmak hakkını bize kim vermektedir?

Yukarıda saydığımız ve Kur'an ayetlerine dayandırdığımız yedi basamaktan ilk beş sıradan sınıfta kalan.. Yani:

1- Tağutlara ve şeytani odaklara taraf çıkan,

2- Zalimlere ve işgalcilere alkış tutan,

3- Müminlere ve ezilen mazlum kesimlere destek yerine köstek olan,

4- Faizci, rantiyeci ve kan emici sömürü düzenlerine ve baskıcı sindirme sistemlerine rıza gösterip, Adil bir düzene düşmanlık yapan,

5- Rahatına ve menfaatine tapınıp cihat (milli savunma ve düşman güçlerle uğraşma) sorumluluğundan kaçınan; ama başörtüsü takan ve türban kahramanlığıyla gavur uşaklılığını gizlemeye çalışan kimseler, insafla söyleyin, Allah'a mı yoksa Amerika'ya mı hizmet ve ibadet etmektedir? Ve unutmayınız ki, İslam şekil değil şuur dinidir!

Ve yine AB hayaliyle egemenliğimiz haçlı Siyonistlere devredilirken... Fabrikalarımız, limanlarımız, maden ocaklarımız ve topraklarımız satılırken... Sevr'i dayatan güçlerce, şimdilik ismen ve resmen olmasa da, "demokratik federatif" şeytanlıklarla, fikren ve fiilen ülkemiz parçalanmaya hazırlanırken... Ekonomimizden eğitim sistemimize, hukuk düzeninden ahlaki prensiplerimize, her şeyimiz çürüyüp dökülürken... İnsanımız açlık ve anarşi gibi acılar içinde kıvrılırken. Bütün bunları dert etmeyip ve hiç dile getirmeyip: "*a man başörtüsü yaygınlaşıyor, İmam Hatipler çoğalıyor ve laiklik elden gidiyor*" diyerek tepinenler, AKP'nin ekmeğine yağ sürmek, ABD ve İsrail'e dolaylı hizmet etmek gaflet ve cehaletine, hatta dalalet ve hıyanet çirkefine düşmek densizliğini işlemezler mi? Ve hele bunların üstelik; Kemalist ve sosyalist geçinmeleri, şeytanları bile kendilerine güldürmez mi?

Milli mütefekkirimiz ve İstiklal Marşı şairimiz rahmetli Mehmet Akif'in şu dizeleri ne kadar manidardır:

“Medeniyet dediğin, soymaksa bedeni

Desene, hayvanlar senden, daha medeni”

Tekrar hatırlatalım; İslam şekil değil, şuur dinidir. Bu uyarımız, **“şekil önemli ve gerekli değil”** anlamında söylenmemiştir. Nasıl ki, bir meyvenin asıl değerli olan kısmı, içi, vitaminleri ve besleyici lezzetidir. Ama onun kabuğu da güzel ve gereklidir. Çünkü kabuğu soyulan meyvenin çürümeye ve özelliğini yitirmeye başlaması kaçınılmaz hale gelmektedir. Ama içi harap olup çürümüş bir elmanın parlak kabuğu, sanki sadece bir münafıklık maskesi gibidir. Anadolu'muzdaki; **“Eteği ile başını örtüyor. Saçını kapatıp, kılıcını açıyor!”** tabiri bu gerçeği özetleyen bir özdeyiştir.

Tesettür (Örtünme) ile ilgili ayetlerin tahlil ve tasnifi (incelenip derecelendirilmesi):

Dikkatle ve ilmi bir titizlikle tetkik edildiği (araştırılıp irdelendiği) zaman; tesettür (örtünme) ile ilgili Kur'an ayetlerinin ve sahih (senedi sağlam ve gerçek) hadislerin üç ana kategoriye ayrıldıkları görülecektir.

1- Doğal örtünme (Fitri bir vecibedir)

2- Sosyal örtünme (Simgesel anlam ve önem içerir. Farzietten farklı, fazilet göstergesidir)

3- Ruhsal örtünme (Takva elbisesi ve İslami şuur meselesidir ve ayetlere göre en önemlisidir)

1- Doğal örtünme:

Tesettür; Açık saçık gezmek, şehvet ve edep bölgelerini örtmek, **hicap**ise; kadınların nikâhlanıp evlenebileceği kimseler yanında kaba avret yerlerini göstermemektir.

“Mümin kadınlara söyle: Gözlerini (kasıtlı ve şehvet uyandırıcı, cilveli bakışlardan) kaçındırsınlar, ve ırzlarını-namuslarını (ferçlerini-üreme organlarını) korusunlar; zinetlerini (cezp edici şekilde süslerini) açığa vurmasınlar; ancak kendiliğinden görünen (toplum hayatında tabii olarak açılması gereken yerler) hariçtir...”[7]

ayetinin buraya kadar olan kısmı genel örtünmeyi emreder, başörtüsünü değil... Ama bundan sonra, özel başörtüsü istenmektedir.

2- Sosyal örtünme:

Yukarıdaki ayetin devamında gelen: **“Başörtülerini, yakalarının üstüne koysunlar”[8]** emri; **“Ey nebi, kendi hanımlarına, kızlarına ve mümin kadınlara: Dış elbiselerinden (cilbaplarından) üstlerine giymelerini söyle... (bu) onların, (hürriyet ve iffet sahibi olarak) tanınması ve (her türlü taciz ve) eziyete uğramaması için en uygun olanıdır”[9]** ayetiyle, bir nevi açıklığa kavuşturulup asıl amacı bildirilmiştir.

O da başörtüsünün “iyi ve iffetli tanınma ve tacizlerden korunma” hikmetli olup, fitri farziyetten ziyade, ayırt edici bir fazilet simgesi olarak emredilmiştir. Başka türlü, kadının bütün güzelliğini ve çekici özelliğini barındıran yüzünün değil de, şehvet azdırıcı hiçbir cazibesi bulunmayan, hatta kıl olarak mide bulandıran saçların kapatılmasının istenmesi, hangi ilahi ve ahlaki hikmetle izah edilecektir.? Ve tabii başörtüsü faziletini; bir farklılık fantezisine, üstünlük ve ayrımcılık psikolojisine, riyakârlık ve istismarcılık dürtüsüne de alet etmemek gerekir.

3- Ruhsal örtünme:

“Ey Âdemoğulları, biz sizin çirkin yerlerinizi (ön ve arka avretlerinizi ve görüldüğünde şehveti ve fitneyi tahrik eden vücut bölgelerinizi) örtecek bir elbise ve (ayrıca) size süs ve saygınlık kazandıracak bir giyim (imkânları ve arzuları) indirip var ettik. Takva elbisesiyle (imani bir şuur ve ahlaki bir huzurla donanıp kuşanmak) ise, işte bu daha hayırlı (Allah'ın rızasına daha yakın)dır. Bu, Allah'ın ayetlerindedir. Umulur ki, tezekkür ederler (araştırıp, aklını ve vicdanını çalıştırıp, ibret ve hikmet öğrenirler)”[10] ayeti, öyle felsefi bir durum ve şahsi bir yorum olarak değil, bizzat Allah duyurusuyla; ruhsal örtünmenin, manevi ve ahlaki eğitim ve öğretimin, yani takva elbisesinin, diğer örtünme ve giyinmelerden daha hayırlı ve yararlı olduğunu haber vermektedir.

Başörtüsü sosyal bir simgedir:

“Ey Peygamber! Eşlerine, kızlarına ve (öteki) bütün mümin kadınlara, (toplum içine çıktıklarında) dış kıyafetlerini üzerlerine almalarını söyle: bu, onların (temiz kadınlar olarak) tanınmalarını ve rahatsız edilmemelerini temin eder. (Ama unutma ki) Allah çok bağışlayıcıdır, rahmet kaynağıdır.”[11]

Örtünme, İslam öncesinde kadınlar için; hürlük ya da cariyelik konumlarını belirleyen bir simgesiydi. Bu ayette, Peygamber eşlerinin, kızlarının ve İslam'ı kabul etmiş tüm mümin kadınların, dışarıya çıktıklarında dış giysilerini üzerlerine almaları emredilmektedir. Çünkü kadın dışarıya dış elbisesini almadan çıktığında, cariyeye sanıp rahatsız ediliyordu. Toplumsal bir kategori olarak yerleşik uygulamanın kurbanı olan cariyelerin dezavantajlarıyla sokakta karşılaşılması için bu ayetin uyardığı bildirilmektedir.[12] “***Kadınlar sizin, siz de kadınların örtüsüsünüz***”[13] ayeti, erkekle kadının ahlaki ve insani yönden birbirini tamamlayıp evlilikle denkleşip bütünleştiklerini; “***Kadınlar erkeklerin benzerleridir (birbirinin yarısı gibidir)***”[14] hadisi de yaratılıştaki birlikteliği ve eşitliği vurgulamaktadır.

Bu denli açık ifadeleriyle Kur'an, erkek ve kadınları her hak karşısında ve iş konusunda teker teker anmakta ve insan tanımının, ancak ikisinin bütünlüğü göz önüne alınca, mümkün olabileceğine işaret ederek, detaylandırmaktadır: “***Doğrusu erkek ve kadın Müslümanlar, erkek ve kadın müminler, Allah'a boyun eğen erkek ve kadınlar, (O'na) gönülden bağlanan erkek ve kadınlar, oruç tutan erkek ve kadınlar, iffetlerini koruyan erkekler ve kadınlar, Allah'ı çok anan erkekler ve kadınlar, işte Allah bunların hepsine bağışlanma ve büyük ödül hazırlamıştır***”[15] ayeti bunun ispatıdır.

Atatürk'ün Peygamber sünnetini diriltmesi:

Kadınların mescitlere gitmelerini onların doğal hakkı gören ve buna izin veren Hz. Peygamber'in bu uygulaması, ülkemizde de hâlâ bazılarıncı hazmedilebilmiş değildir. Atatürk 2 Şubat 1923'te İzmir'de halk ile yaptığı konuşmasında bu hazımsızlığı bir an önce Türk Milletinin aşması gerektiğine işaret etmiştir. Atatürk'ün Hz. Peygamber'in uzak vizyonunu dile getiren bu ileri

Yazar Abdullah AKGÜL
25 Aralık 2014

görüşlülüğü, henüz ülkemizde tam olarak anlaşılmadığı gibi, maalesef başörtülü hanımlarımız ve kızlarımız kamu kurumlarından ve okullardan dışlanma sürecindedir. AKP ise sadece istismar ve suiistimal peşindedir.

Ve tabi, tesettür ve takva bahanesiyle “Kadının sadece saçının teli değil; sesi de haramdır, nefesi de günahtır, dış elbisesinin güzel olması da yasaktır, kadının kalktığı yere oturmak bile sakıncalıdır” gibi kısıtlamalar ve kısırlaştırmalarla, Müslüman kadınları toplum yaşamından, doğal ve sosyal ortamdaki tamamen dışlamayı hedefleyen ve adı konulmamış bir hapis hayatını reva görenlerin, kadınların beş vakit aynı camide ve erkeklerin gerisinde namaz kılmasına izin veren Hz. Peygamber Efendimizin yaklaşımından ve yaşam tarzından ne denli uzaklaştıkları da açıkça görülmektedir.

Başörtüsünün dayandırıldığı dini gerekçeler:

**Kur'an kronolojisini araştıran ilim adamlarına göre, Nur suresi, Hicret'in beşinci yılının son aylarında indirilmiş
edeni
bir suredir. Siyer ve iniş nedenleri (Esbab-ı Nüzul) ile ilgili bilgilerden, başörtüsüne gerekçe teşkil ettiği öne sürülen
Ahzab
ve Nur
surelerinin hemen hemen aynı zaman diliminde ve aynı atmosfer içinde indiği bilinmektedir. Çünkü
Ahzab
suresi, Hicret'in beşinci yılı Şevval ayında başlayan Hendek/Ahzab gazvesinin (savaşının) hemen ardından inmeye başlamış ve surenin tamamlanması yaklaşık dokuzuncu yıla kadar devam etmiştir.
Nur suresi
ise, Hendek Gazvesi'nden kısa bir süre önce veya sonra vuku bulan Beni Mustalik Gazvesi'ni takiben inmiştir.
Vahyin başlangıç tarihi olan Miladi 610 yılı ise bu iki surenin iniş zamanı arasında on yedi yıllık bir zaman diliminin bulunması, örtünme ile ilgili ayetlerin oldukça geç bir dönemde geldiğini göstermektedir. Bu sureler içinde özellikle kadının örtünmesi ve başörtüsü kullanmasına gerekçe olarak gösterilen iki ayeti dikkatle incelemek gerekir:**

“İnanan erkeklere söyle, gözlerini bakılması yasak olandan çevirsinler ve iffetlerini korusunlar; temiz ve erdemli kalmaları bakımından en uygun davranış tarzı budur. (ve)

Şüphesiz Allah onların (iyi ya da kötü) işledikleri her şeyden haberdardır. İnanan kadınlara da söyle, onlar da gözlerini bakılması yasak olandan çevirsinler; iffetlerini korusunlar; (örfen) görünmesinde sakınca olmayan yerleri dışında cazibe ve güzelliklerini açığa vurmasınlar; ve bunun için başörtülerini (yani genel örtülerini) yakalarının üzerine salsınlar.”[16]

“Ey Peygamber! Eşlerine, kızlarına ve (öteki) bütün mü'min kadınlara (toplum içine çıktıklarında) dış kıyafetlerini (cilbablarını) üzerlerine almalarını söyle: Bu, onların (temiz kadınlar olarak) tanınmalarını ve rahatsız edilmemelerini sağlar. Ama (unutma ki) Allah, çok bağışlayıcıdır, rahmet kaynağıdır.”[17] □ □

“Cilbab” kavramı, kadınların örfe göre üzerlerine aldıkları herhangi bir dış elbise değil, başörtüsü üzerine alınan ve tüm vücudu örten örtü;[18] hatta çarşaf olarak tefsir edilmiştir.

Hâlbuki

başörtüsü üstüne yeniden bir dış örtü zorlama bir te'vildir. Kaldı ki cilbab, zamanın ve koşulların belirlenmesine bırakılmış bir giyim tarzıdır ve Kur'an'da çarşafı mecbur eden hiçbir belirti de bulunmamaktadır.

Fitraten ve örfe ayıp sayılan yerlerin örtülmesi ve iffetin korunması, Nur suresinin 30. ayetinde de geçtiği gibi her iki cinsi de bağlayıcı bir kapsamdadır.

“Mümin erkeklere söyle, gözlerini çeksinler... Ve ferçlerini (ön ve arkalarını) korusunlar” ayeti, “başkalarının ferçlerine ve avret yerlerine bakmayın” emrini de içeren bir anlam taşımaktadır.

Ferç, avret, sev'e □

(çoğulu sev'at)'den maksat, kadın ve erkeğin genital organları ve makatlarıdır.

“Mümin kadınlar, ziynetlerinden görünen kısmından başkasını açmasınlar”

ayetindeki

ziynet

, bazen kadının açması uygun olmayan yerleri, bazen de kullandığı süs, takı ve çeşitli ziynet eşyası şeklinde yorumlanmıştır.

İslam öncesi Araplar, bazen örneğin Kâbe'de iken, en mahrem yerlerini (ferçlerini dahi) örtmeden ibadet etmeyi doğru bir davranış saydıklarından, örtünme emirleri ile kadının başörtüsü ya da çarşafa bürünmesi anlamında değil, her iki cinsin de avret yerlerinin ve şehveti tahrik eden diğer bölgelerinin öncelikle ve önemle kapatılması, kadınlık onuruna ve toplum ahlakına uygun bir giyim tarzının korunması gereği üzerinde durulmuştur ki, farz ve doğru olan doğal örtünme de böyle anlaşılmalıdır.

Nur Suresi 30 ve 31. ayetlerde, “kadınlar ziynetlerini göstermesinler”, (la yübdine ziynetehunne) ifadesindeki ziynet

: ayıp yerlere, gizli görkem ve güzelliklere; örfen de gösterilmesi uygun olmayan bölgelere işaret etmektedir. “

Başörtülerini yakalarının üzerine salsınlar”

(ve'l-Yadribne bi humurihinne ala cuyubihinne) ifadesinde geçen

“başörtüsü” (humur),

esasen başörtüsü anlamında değildir. Sözcük, “örtmek, gizlemek, gereksiz yere sokaklara dökülmek, utanmak, sarhoş etmek” manalarına gelir. Ayette başörtüsü olarak çevrilen hımar/humur, genel anlamda “örtü”dür, yani özellikle ve kesin olarak başörtüsü kastedilmiş değildir. Başörtüsü anlamı, örtten çıkarılan bir tevildir. Örtten çıkarılan ve örfen yaygınlaşan bir yorumla, başörtüsünün farz kılması ise münasip düşmemektedir. Kaldı ki, İslam öncesi Arap kadınları, başörtüsü bir yana, ağır avret mahallerini ve göğüslerini bile örtmekte gevşeklik gösterirlerdi. Başörtüsünün göğüsleri, gerdanı, boyun ve kulakları örtecek şekilde sıkıca başa sarılması yolundaki görüşler, ayette açıkça zikredilmeyen kişisel yorumlardan ibarettir.[19] Cahiliye kadınlarının başlarının üzerindeki örtü, açık göğüslerini örtmeye hizmet etmiyordu. Burada örtülmesi hedeflenen ve istenen bölge, baş değil, göğüslerdir ve göğüsler de ferç kadar ağır avret bölgesi içindedir.

Kaldı ki, başın örtülmesi bu denli kesin bir farz ve dinin vazgeçilmez bir emri olsaydı, “baş” (ra's) ve “saç” (şa'r) sözcüklerinin ayetlerde geçmesi gerekirdi. Kur'an, pek çok konuda ayrıntılı olarak sözcük zenginliğini sergilemekten kaçınmazken, böylesine ciddi olduğu iddia edilen bir farzın en önemli bu iki sözcüğünü neden telaffuz etmekten kaçınmış olsun? “Bir sivrisineği bile örnek vermektense çekinmeyen Rabbimiz,[20] neden 'baş' ve 'saç' sözcüklerini örnek vermemiştir? Demek ki Kur'an, başın örtülmesini, başı şu ya da bu şekilde örtmeyi tamamen kadınların kendi iradelerine ve yaşadıkları sosyo-kültürel çevrelerinin koşullarına bırakmış gibidir ve bunun, adı ise gelenektir.”[21] Peki o halde, Müslüman kadınların ve kızların kendi iradeleriyle tercih ettikleri başörtüsüne niye yasak getirilmektedir? Veya kadınların göğsü, göbeği, kalçaları ve bacakları açık olarak gezmesi caiz ve münasip midir?

Göğüsleri örtmek için mutlaka “hımar” (başörtüsü) kullanmanın gerekmediğini çağdaş İslam düşünürlerinden Muhammed Esed şöyle izah etmektedir.

“Hem İslam'dan önce, hem de İslam'dan sonra Arap kadınlarının kullandıkları geleneksel başörtüsü idi. Klasik Kur'an yorumcularına göre, bu başörtüsü kadınlar tarafından İslam öncesi dönemde az-çok süs giysisi olarak kullanılır ve uçları, örtünen kadının sırtına serbestçe bırakılır. O günün yaygın modasına göre, kadınların giydiği gömleğin ya da bluzun önünde genişçe bir açıklık bulunur ve böylece göğüsler örtülmezdi. Bunun

İçindir ki göğsün 'hımar' ile örtülmesinin emredilmesi, bu iş için mutlaka hımar kullanılmasının gerektiğini ifade etmez; fakat yalnızca kadınların göğüs kısmının, örfen açık bırakılmasında sakınca bulunmayan yerlerden olmadığını ve dolayısıyla örtülmesi, gösterilmemesi gerektiğini ifade eder.”[22]

Muhammed Esed, “(örfen) örtülmemesinde sakınca olmayan yerler, ya da kendiliğinden görünen kısımlar hariç” (illa ma zahara minha) ifadesine de şöyle yorum getirmektedir:

“Örfen' sözcüğüyle yaptığımız ilave, İslam alimlerinin ve özellikle (Razi'nin kaydettiğine göre) el-Kifaali'nin yaptığı 'kişinin hakim örfe' (el-adetu'l-cariye) uyararak açık tutabileceği, yani 'örtmemesinde sakınca olmayan yerler' şeklindeki açıklamayı gündeme getirmektedir. İslam hukukunun geleneksel temsilcileri 'görünmesinde örfen sakınca bulunmayan' ifadesinin tanımını her ne kadar kadının yüzü, elleri ve ayaklarıyla sınırlı tutma eğilimini göstermiş, hatta sınırlamayı daha da ileri götürmüşler ise de, “illa ma zahara”nın anlamı, bizce çok daha geniştir; nitekim, kullanılan ifadedeki kasdi belirsizlik yahut çok anlamlılık da bu hususta insanın ahlaki ve toplumsal gelişiminin gereği olarak ortaya çıkan zamana bağımlı değişikliklerin göz önünde bulundurulduğunu göstermektedir. Burada hem erkeklere hem de kadınlara ulaştırılmak istenen mesajın özü, onların “haramdan gözlerini çevirmeleri ve iffetlerini korumaları” noktasında düğümlenmektedir ki, kişinin yaşadığı çağda, Kur'an'ın toplumsal ahlak konusunda getirdiği ilkeleri göz önünde tutarak, dış görünüşünde, giyim kuşamında göstermek zorunda olduğu dikkatin sınırlarını da bu ölçü belirlemektedir.[23]

Kanaatimizce Muhammed Esed'in, genel ve fitri tesettürle, özel ve ictimai başörtüsünü ayırması; farklı anlam ve amaçlar taşıdıklarını vurgulaması isabetli bir yaklaşımken; “Baş örtüsü takınmanın çok da gerekli ve her zaman geçerli bir emir olmadığı” şeklinde algılanacak bir tavır içinde bulunması ise münasip düşmemektedir.

Örtünme bütün dinlerin gereğidir!

Yahudi ve Hıristiyanlıkta örtünme:

“Erkekler bazen başlarını kapatırlar bazen de kapatmazlardı; fakat kadınların başları

daima kapalı idi...”[24]

“Mişna zamanında kadınların başlarını kapatmaları genel bir uygulamaydı”[25]

“...geleneksel Yahudi uygulamasına göre, kadına başı açık bir şekilde dışarı çıkması yasaklanmıştır.”[26]

“Kitab-ı Mukaddes, havari Pavlus'tan Korintoslulara yazdığı mektupta örtünmeyi emreder: Ben Mesih'e uyduğum gibi, siz de bana uyun. Bilmenizi isterim ki her erkeğin başı Mesih ve her kadının başı erkek ve Mesih'in başı Allah'tır. Erkek Allah'ın sureti ve izzeti olduğu için başını örtmemelidir. Fakat kadın erkeğin izzetidir. Bu nedenle ve melekler uğruna kadın, bir yetki işareti olarak başını örtmelidir. Kadının örtüsüz Allah'a dua etmesi yakışır mı?”[27] Çünkü örtünme, tabii ve ahlaki bir gereksinimdir.

[1] (24.cü Nur Suresi 30 ve 31 ayetleri ve 550-551 dipnot izahları sh:212)

[2] Bakara: 256

[3] Maide: 51

[4] Mücadele: 22

[5] Nisa: 60

[6] Nisa: 75-76

[7] Nur: 31

[8] Nur: 31

[9] Ahzap: 59

[10] Araf: 26

[11] Ahzap:59

[12] Bak. Hülasatül Beyan. Mehmet Vehbi Efendi. c.11. sh: 4467

[13] Bakara: 187

[14] Ebi Davut. Taharet. 95

[15] Ahzap: 35

[16] Nur: 31

[17] Ahzap: 59

[18] (Bekir Topaloğlu-İslam'da Kadın)

[19] (Nisaburi Taberi; Tarihinin Kenar şerhinden)

[20] Bakara:26

[21] Doç. Dr. Şahin Filiz-Bilim ve Ütopya Ocak 2007

[22] Muhammed Esed Kur'an'ın Mesajı Cahit Koytak İşaret yy.

[23] sh:713

[24] Talmud Bavli, Nedarim, 306

[25] Talmud Bavli, Nedarim, 306

[26] Talmud Bavli, Kethuboth, 726

[27] Bab: 11-1/6